

Finansdepartementet

Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

Sammanfattning

Vinnova delar betänkandets allmänna slutsats om vikten av offentligt stöd till FoU i näringslivet givet den avgörande betydelse som FoU och innovation har för tillväxt och konkurrenskraft och givet att företag inte fullt ut kan förväntas tillgodogöra sig hela avkastningen av sina FoU-investeringar.

Vinnova delar även uppfattningen att FoU-skatteavdrag kan ha positiva effekter på företags totala FoU-investeringar. FoU-skatteavdrag ger emellertid relativt svaga drivkrafter för FoU-investeringar med stor innovationspotential, samtidigt som kostnaderna i statsbudgeten är förhållandevis stora.

Till skillnad från skatteavdrag kan direktstöd till FoU, i konkurrens mellan olika projektidéer, riktas till FoU-projekt som har störst potential och dessutom riktas mot särskilt prioriterade områden, t.ex. behovet att adressera klimatutmaningen och andra samhällsutmaningar.

Vinnova saknar ett resonemang om vilka effekter som ökningen av FoU-skatteavdraget förväntas ge, i förhållande till kostnaderna för dess genomförande.

Andra aspekter som bör beaktas

Vinnovas bedömning är att betänkandet baserar sig på en robust skattning av den totala avdragsvolymen ifall den förstärkta nedsättningen genomförs. Likväl frågar sig Vinnova om regeringen inte bör beakta ett tak för det totala avdraget för att undvika en alltför stor minskning av skatteuttaget. Något tak för den totala belastningen på statsbudgeten av FoU-skatteavdraget framgår inte av betänkandet.

Vinnovas ställningstaganden

Avsnitt 4. "Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling"

Vinnova delar betänkandets allmänna slutsats om vikten av offentligt stöd till FoU:

"Goda förutsättningar för forskning och utveckling är av stor betydelse för Sverige för att skapa tillväxt i en globaliserad ekonomi. Forskning och utveckling ökar inte enbart produktiviteten hos det företag som utför den utan har positiva externa effekter och kan leda till att det skapas kluster i en region. Eftersom det företag som står för kostnaden för forskning och utveckling inte kan tillgodogöra sig hela avkastningen på investeringen finns en risk att det görs för lite forskning och utveckling i förhållande till vad som är samhällsekonomiskt optimalt. Det finns således samhällsekonomiska skäl för att subventionera forskning och utveckling."

FoU-skatteavdrag kan ha positiva effekter på företags totala FoU-investeringar. Skatteavdraget för FoU ger dock möjlighet för företag att dra av för all form av FoU som ett företag bedriver upp till takbeloppet. Vinnova instämmer i att skatteavdraget förvisso kan vara betydelsefullt för företag som inte är vana vid att bedriva FoU och som ännu inte är mogna att söka och konkurrera om direktstöd för FoU. Dessa företag hjälps dock inte av ett höjt takbelopp. Möjligtvis kan dessa företag ha viss hjälp av sänkningen av den allmänna löneavgiften.

FoU-skatteavdrag ger emellertid relativt svaga drivkrafter för FoU-investeringar med stor innovationspotential, samtidigt som kostnaderna i statsbudgeten är förhållandevis stora.

Till skillnad från skatteavdrag kan direktstöd till FoU, genom konkurrens, riktas till FoU-projekt som har högst potential. Det finns med direktstöd också möjlighet att rikta stödet till särskilda målgrupper och/eller kräva att projekten genomförs i samverkan. Vidare finns med direktstöd möjlighet att ta hänsyn till samhällsekonomiska värden genom att exempelvis rikta och kraftsamla insatser till prioriterade områden som ur ett samhälleligt och strategiskt perspektiv är särskilt angelägna att stödja.

Vinnova saknar ett resonemang om vilka effekter som ökningen av FoU-skatteavdraget förväntas ge, i förhållande till kostnaderna för dess genomförande.

Avsnitt 5. "Konsekvensanalys"

Vinnova anser att konsekvensanalysen stärker Vinnovas bedömning under avsnitt 4 (ovan) att den föreslagna nedsättningen primärt kommer gynna företag som redan har en grundläggande FoU-förmåga då den pekar på att det i första hand är större företag som kommer dra fördel av förändringen.

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Enhetschef Daniel Johansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Direktör Göran Marklund och analytiker Rolf Nilsson deltagit.

Darja Isaksson